

UNA PROPOSTA DE CURRÍCULUM PER A LA FORMACIÓ DELS DIRECTORS ESCOLARS A CATALUNYA

Jaume Sarramona

Per encàrrec del Consell Assessor del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, a mitjans de 1982 un equip de professors de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona iniciarem un treball d'investigació per a determinar una proposta de currículum i de metodologia per a formar els directors escolars d'ensenyament primari dels centres públics a Catalunya. Aquest equip l'integraren: Pere Darder, Adalberto Ferrández, Ferran Ferrer, Joaquim Gairín, Esteve Pont i Jaume Sarramona que en fou el director.

El treball havia de donar resposta al Decret 500/1981 del 14 de desembre (DOG 3 de febrer) dictat pel govern català, segons el qual els directors nomenats sota les directrius del «Estatuto de Centros Docentes» estatal, i les disposicions dictades després pel govern autònom, haurien de fer els cursos de formació que organitzés l'Administració. Aquests cursos en consideraren necessaris, donat que el sistema de nomenament dels directors escolars als centres públics no contemplava cap tipus d'exigència quant a la preparació específica per al càrrec. Altrament, la situació actual és la mateixa, car la «Ley Orgánica del Derecho a la Educación» (LODE) tampoc ho fa.

No ens estendrem ara sobre aquest extrem. La legislació entén el càrrec de director com una funció bàsicament administrativa i no professionalitzada, per la qual cosa el fa electiu pel Consell escolar entre els mestres del centre, durant un període de tres anys, i sense cap requisit de formació específica en Organització i Administració escolar. Aquesta situació resulta certament inèdita entre els països que ens envolten. Segurament, tot el problema ve de voler traslladar mimèticament a l'escola els sistemes de democràcia política.

El treball de recerca es fonamentà en un estudi previ de les funcions

del director escolar a la llum dels principis de participació, eficàcia i responsabilitat, però es complementà amb les opinions dels mateixos directors escolars i amb l'anàlisi d'algunes experiències ja realitzades de formació a Catalunya i a la resta de l'Estat.

La recollida i anàlisi de les opinions dels mateixos directors constituï la part empírica del treball, car es realitzà mitjançant entrevistes personals guiades per un qüestionari elaborat expressament. La metodologia emprada per a aquest apartat fou la descrita tot seguit.

CONFECCIÓ DEL QÜESTIONARI

Inicialment, es determinaren les variables que, al nostre entendre, podien resultar més significatives quant a l'opinió dels directors. Aquestes variables foren:

1. Característiques personals dels directors:
 - 1.1. Edat
 - 1.2. Sexe
 - 1.3. Experiència docent
 - 1.4. Experiència com a director escolar
 - 1.5. Titulació
2. Característiques dels centres consultats:
 - 2.1. Dimensió del centre
 - 2.2. Localitat
 - 2.3. Existència o no de pre-escolar al centre
3. Característiques tècniques del director:
 - 3.1. Responsabilitat docent o no
 - 3.2. Sistema de nomenament
 - 3.3. Direcció unipersonal o en equip
 - 3.4. Formació específica rebuda
4. Opinió sobre aspectes i funcions de la direcció escolar:
 - 4.1. Sobre el sistema de nomenament
 - 4.2. Nivell de satisfacció personal pel càrrec
 - 4.3. Judici sobre el nivell de preparació personal sobre una sèrie detallada de funcions
 - 4.4. Qualificació de la importància de les funcions anteriors
5. Suggestiments sobre el qüestionari

Sota aquestes variables s'elaboraren 33 ítems, la majoria dels quals eren rancats amb vàries alternatives d'opció. Així, s'establí un primer criteri de validació de l'instrument, l'aparent o estructural. La validesa

empírica es verificà aplicant el qüestionari a un grup de sis directors escolars, ademés d'èsser analitzat per tots els membres de l'equip d'investigació de manera separada. El resultat de la verificació empírica portà a modificar el redactat d'alguns ítems i la supressió d'altres, i quedà la redacció definitiva com apareix a l'Annex I.

DETERMINACIÓ DE LA MOSTRA

El nombre mínim d'escoles per a representar a la població de centres públics d'ensenyament primari a Catalunya, descomptades les unitàries, era de 86 segons les fórmules estadístiques adients, amb un marge d'error mostral no superior al 10% i un nivell de confiança del 95%. Ara bé, atès que volíem una mostra representativa no solament del conjunt del Principat sinó també de les comarques, ens trobàrem que mantenint aquesta mostra algunes comarques no hi eren representades en un mostratge estratificat proporcional. Davant d'aquesta situació s'amplià la mostra fins al nivell de confiança del 99%, amb la qual cosa arribàrem a 142 escoles, que cobriren totes les comarques a excepció del Solsonès i la Vall d'Aran. L'últim pas determinà les escoles dins de cada comarca pel sistema d'atzar sense repetició. La relació nominal d'aquestes escoles apareix a l'Annex II.

APLICACIÓ DEL QÜESTIONARI

L'aplicació del qüestionari es realitzà de manera personal i directa, viatjant fins a la mateixa escola del director. Així, s'eliminà la inevitable pèrdua de representativitat de la mostra que sempre comporta el fer-ho per correu. La possibilitat de l'entrevista quedava reforçada amb una carta de presentació, signada per la Directora General d'Ensenyament Primari, on s'explicaven els motius de la investigació. La rebuda per part dels directors fou bona, així com la disposició de respondre.

La relació d'entrevistadors, a més d'alguns membres de l'equip, fou la següent: S. Bernal, M. Rafegos, M. Avellaneda, A. Serra, A. Calvete, C. García i M. Ortega.

Entre els incidents d'aplicació, cal assenyalar que algunes escoles no constaven com a unitàries en la relació oficial, però ho eren, per la qual cosa foren canviades o suprimides. Tampoc no es pogué passar el qüestionari a l'escola «Vinyala» de Sant Vicenç dels Horts, perquè ningú volgué assumir el «paper de director» per a respondre'l, i el claustre també rebutjà de fer-ho. Finalment, fallaren les escoles de Vilaller i Esterri

d'Àneu, a causa dels temporals de pluja. A la fi, la mostra es reduí a 137 escoles. En el mapa adjunt es pot veure el repartiment per comarques.

Mapa-Resum del nombre definitiu d'escoles enquestades per comarques.

ANÀLISI DELS RESULTATS

Renunciarem de comentar detalladament els resultats ítem per ítem, per a no fer exhaustiva la presentació. Solament ens referirem als trets més importants de les conclusions obtingudes, després de la corresponent anàlisi estadística mitjançant l'ordinador de la UAB i la valoració qualitativa de les preguntes obertes.

Per tal de clarificar encara més aquestes conclusions, es fa imprescindible de distingir entre aquelles que tenen una incidència més directa en la confecció del currículum del curs de formació de directors i d'altres que afecten, primordialment, a tota la tasca d'organització global d'aquest curs.

Conclusions que afecten el currículum del curs de formació de directors

1. Les respostes sobre el nivell de domini que els directors s'atorguen en la sèrie d'aspectes analitzats tendeixen a situar-se en el punt mig. Si ens fixem en els percentatges de freqüències que corresponen als nivells baixos de l'escala, ens trobarem que les dimensions amb menor nivell de domini corresponen a: tasques de recuperació, legislació escolar, avaluació del professorat i coneixements didàctics. Aquests resultats ens condicionen la determinació del currículum de manera ben directa.

2. De l'ordre d'importància donat a les diferents tasques de la direcció escolar es dedueix un primer nivell de preferència per la comunicació interpersonal (amb pares i mestres), seguit dels aspectes més tècnics d'avaluació, coneixements didàctics, organització del centre i legislació escolar. Com en el cas anterior, també s'ha pres bona nota d'aquestes conclusions pel programa de formació. A més, cal tenir en compte algun aspecte no presentat en els primers llocs de preferència, com l'orientació educativa dels escolars i l'organització d'activitats extra-escolars.

Conclusions que afecten l'organització global del curs de formació de directors

1. Hi ha una proporció considerable de centres que tenen una direcció col·legiada, al mateix temps s'ha observat que aquest tipus de direcció únicament assegura una millor preparació per a establir bones relacions amb els mestres i dirigir adequadament reunions. No assegura, d'altra banda, tots els altres aspectes inherents a la tasca directiva.

2. Solament un 35% dels directors enquestats tenen més de quatre anys al càrrec, el mateix percentatge dels qui en tenen només un.

Aquestes dades poden suggerir dues coses: Bé que hi ha hagut una gran renovació de directors amb el traspàs del Servei d'Ensenyament a la Generalitat, bé que el càrrec té poc atractiu i es fa poc durable. Si la primera opció no és la correcta, la possibilitat de la segona hauria de fer reflexionar l'Administració, car en la cercada estabilitat dels equips docents en els centres públics s'hauria d'incloure els directors. Aquest extrem es pot analitzar, també, en funció del percentatge baix de respostes (23,4%) que jutgen alt el nivell de satisfacció que senten els enquestats per ésser directors.

3. Els anys d'experiència del director només ens permeten de suposar una millor o pitjor preparació en aquelles qüestions específiques de la funció administrativa de la direcció escolar, sense poder relacionar-la amb els aspectes tècnico-pedagògics d'aquesta direcció escolar.

4. Són ben pocs (11,6%) els qui han rebut algun tipus de formació específica per a ésser directors. Aquesta formació únicament ha assegurat una millor preparació en legislació escolar, sense incidir positivament en altres aspectes fonamentals de la direcció escolar.

5. Els diferents sistemes de nomenament del director no permeten de preveure a posteriori quin serà el seu nivell de preparació subjectiva en la majoria de qüestions indispensables per a exercir una correcta direcció escolar.

6. El nombre d'hores que imparteixi el director a l'escola (de 0 a 30 hores setmanals) no permet de suposar, en absolut, una millor preparació del subjecte en les tasques directives que li són encomanades.

7. La dimensió del centre escolar no condiciona una preparació del director.

CURRÍCULUM I PLANIFICACIÓ GENERAL DEL CURS

El conjunt de «matèries» que integren la proposta del currículum queda justificat tant per les funcions generalment reconegudes al director escolar com per la importància que donaren a les matèries els directors entrevistats. La relació de matèries i la seva durada és la següent:

—organització escolar _____	50 hores
—Dinàmica de grup _____	40 hores
—Legislació escolar _____	25 hores
—Didàctica _____	45 hores
—Avaluació del professorat _____	15 hores
—Avaluació de centres _____	30 hores
—orientació escolar i professional _____	25 hores

—Tècniques de recuperació	_____	15 hores
—Confecció de documents	_____	20 hores
Total	_____	265 hores

Lògicament en l'original del treball cadascuna de les matèries apareix justificada pels seus objectius i detallada pel que fa als continguts, metodologia concreta i bibliografia bàsica.

Cal afegir, també, que les hores proposades són exclusivament de presència personal del director al curs de formació, i no inclouen l'estudi individual ni les realitzacions pràctiques a l'escola. La proposta d'organització del curs es podria resumir en les recomanacions següents:

a) Convindria que els directors no abandonessin les escoles per fer el curs. Així, la formació es lliga a la pràctica i el cost es redueix sensiblement. Ara bé, per a les reunions periòdiques podrien quedar alliberats de l'escola un dia a la setmana.

b) El curs complet solament caldria donar-lo als qui ho necessitessin. Els directors que acreditessin preparació suficient en matèries del curs podrien ésser dispensats del seu seguiment.

c) El curs hauria d'incloure, forçosament, l'avaluació dels resultats obtinguts en cadascun dels participants. Així, s'evitarà que per a alguns pugui ésser solament un tràmit formal.

d) La metodologia del curs hauria de comprendre: estudi individual de textos i documents; assistència periòdica a les sessions presencials a càrrec dels professors del curs; sessions de conferències, taules rodones, etc., sobre temes relacionats amb l'educació actual i el curs mateix, i, en cas d'ésser possible, complementació amb emissions radiofòniques.

e) El professorat encarregat de realitzar i avaluar el curs hauria de constituir-se en equip de treball que portés la responsabilitat de la seva aplicació i seguiment. Aquests professors haurien de gaudir tant del coneixement de la realitat escolar catalana com dels coneixements tècnics vigents quant a la direcció escolar.

f) Els professors responsables de les reunions periòdiques i sessions presencials haurien d'avaluar personalment els directors participants al curs, al temps que erigir-se en agents dinamitzadors de la zona on s'efectuen les reunions. El cos d'inspectors podria jugar-hi un paper preponderant en aquest terreny.

CONSIDERACIONS FINALS

Al marge de les conclusions directament derivades del treball que comentem, i de la legislació que ja ha establert unes funcions i un sistema de nomenament pels directors escolars dels centres públics, l'equip d'investigació afegí uns comentaris de suggerència per a l'Administració, que també es presenten tot seguit a la consideració del públic lector de la revista.

1. La formació del director escolar no pot ésser un afegit posterior al seu nomenament pel càrrec. Això no solament pel trasbals que suposa per a l'escola tot el període d'aprenentatge, sinó per la consideració de no professionalització amb què és vista la funció directiva, al no exigir cap preparació prèvia. Entenem, doncs, que la preparació ha d'ésser anterior al nomenament.

2. Certament que tota professió demana una formació permanent, però no és aquest el cas per a la gran majoria dels directors escolars d'ensenyament primari, els quals necessiten formació inicial pel càrrec.

3. Atesa aquesta concepció de formació inicial, i al marge de la necessària formació permanent pels directors en actiu, entenem que és a la universitat a qui li correspon la responsabilitat de preparar tècnicament els directors escolars. Aquesta preparació, això sí, hauria de reunir els requisits que l'Administració cregués convenient.

4. L'Administració, en canvi, fóra la responsable directa de la planificació de la formació permanent.

El tema de la direcció escolar mereix ésser contemplat amb serenitat i sense prejudicis. No serveixen antics errors comesos en situacions de dictadura política, però tampoc es vàlid generalitzar situacions voluntaristes nascudes sota l'ambient d'oposició política a un règim ja soterrat. L'exemple dels països amb sistema educatiu eficaç i la mateixa tradició pedagògica catalana ens han de conduir a trobar les fórmules que garanteixin la continuïtat del procés de renovació pedagògica ja iniciat, i que passa per la participació col·lectiva davant la gestió del centre i pel coneixement i aplicació de les modernes tècniques de l'organització escolar.

ANNEX I
 QÜESTIONARI PELS DIRECTORS DELS CENTRES ESCOLARS

1. EDAT
1. Menys de 25 anys
2. De 25 a 30 anys
3. De 31 a 35 anys
4. De 36 a 45 anys
2. SEXE
1. Home
2. Dona
3. LOCALITAT
1. Ciutat gran (més de 100.000)
2. Ciutat petita (entre 50.000 i 100.000)
3. Població gran (entre 5.000 i 50.000)
4. Petita població (menys de 5.000)
4. CAPACITAT DEL CENTRE ESCOLAR
1. Graduada incompleta
2. Graduada completa (8 unitats)
3. Col·legi públic entre 9 i 16 unitats
4. Col·legi públic de més de 16 unitats
5. TÉ PRE-ESCOLAR?
- Sí
- No
- En cas afirmatiu, quantes unitats?
6. DÓNA CLASSES EL DIRECTOR?
- Sí
- No
- En cas afirmatiu, quantes hores? 6
7. QUIN FOU EL SISTEMA DE NOMENAMENT DEL DIRECTOR?
1. Per oposició
2. Directament per l'Administració
3. Proposat pel Claustre
4. Altres
- A) QUINA OPINIÓ LI MEREIX EL SISTEMA PEL QUAL ÉS DIRECTOR?
-
-
-

En cas d'opinió negativa, quin sistema creu millor?

.....

B) ÉS DIRECTOR UNIPERSONAL?

—Sí.....
 —No.....

HI HA EQUIP DE DIRECCIÓ?

—Sí.....
 —No.....

En cas afirmatiu, de quants membres? 8

8. CAS D'HAVER-HI EQUIP DE DIRECCIÓ, COM REPARTEIXEN LES FUNCIONS?

1er Membre.....

 2n. Membre.....

 3r. Membre.....

 4t. Membre.....

9. ANYS QUE TENIA D'EXPERIÈNCIA COM A MESTRE EN EL MOMENT D'ÉSSER DIRECTOR

1. Mesos.....
 2. Un any.....
 3. Dos anys.....
 4. 3-4 anys.....
 5. Més de 4 anys..... 9

10. ANYS QUE TÉ DE PRÀCTICA COM A DIRECTOR

1. Mesos.....
 2. Un any.....
 3. Dos anys.....
 4. 3-4 anys.....
 5. Més de 4 anys..... 10

11. ABANS D'ÉSSER DIRECTOR VA EXERCIR ALGUN CÀRREC DIRECTIU A L'ESCOLA?

1. y 2. Sí.....
 3. No.....
 Quin?..... 11

Especificar si en l'escola pública o privada

12. COM QUALIFICA EL NIVELL DE SATISFACCIÓ PERSONAL D'ÉSSER DIRECTOR ESCOLAR?

1. Molt Alt
2. Moderadament Alt
3. Suficient
4. Baix
5. Molt Baix
- Comentari a la pregunta 12
-

13. TITULACIÓ ACADÈMICA

1. Mestre de Plans anteriors al 1967 (Batxillerat Elemental)
2. Mestre del Pla 1967 (Batxillerat Superior)
3. Mestre del Pla 1972 (COU)
4. Llicenciat
5. Doctor
- Especificar Llicenciatura o Doctorat 13

14. HA REBUT O REALITZAT ALGUN TIPUS DE PREPARACIÓ ESPECÍFICA PER A ÉSSER DIRECTOR?

1. Sí
2. No
- 14

15. EN CAS AFIRMATIU, QUIN TIPUS DE FORMACIÓ?

1. Auto-didàctica (lectures personals, consultes, etc.)
2. Cursers dels ICEs
3. Cursers de la Inspecció
4. Cursers d'altres entitats
- Especificar de quines entitats 15

COM JUTJA LA SEVA PREPARACIÓ EN ELS SEGÜENTS ÀMBITS D'ACTUACIÓ

16. CONEIXEMENTS DIDÀCTICS QUE PERMETEN D'AJUDAR ELS PROFESSORS

1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa

17. LEGISLACIÓ ESCOLAR

1. Alta 16

2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient 17
5. Molt baixa
18. ORGANITZACIÓ DEL CENTRE PEL QUE FA ALS HORARIS,
DEPARTAMENTS, MATERIAL DIDÀCTIC, ETC.
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 18
19. RELACIONS INTERPERSONALS AMB ELS MESTRES
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 19
20. RELACIONS INTERPERSONALS AMB ELS PARES
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 20
21. CONEIXEMENTS PER A DIRIGIR REUNIONS
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 21
22. CONFECCIÓ DE DOCUMENTS I SISTEMES DE COMUNICACIÓ AMB
ORGANISMES I ENTITATS (INSPECCIÓ, AJUNTAMENT, SERVEIS
TERRITORIALS, ETC.)
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 22
23. ORIENTACIÓ EDUCATIVA DELS ESCOLARS (TUTORIA)
1. Alta
2. Moderada

3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 23
24. AVALUACIÓ DELS ALUMNES
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 24
25. AVALUACIÓ DEL PROFESSORAT
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 25
26. AVALUACIÓ GENERAL DEL CENTRE
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 26
27. TÈCNiques DE RECUPERACIÓ
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 27
28. ORGANITZACIÓ DEL MENJADOR ESCOLAR (si hi és)
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 28
29. ORGANITZACIÓ DEL TRANSPORT ESCOLAR (si hi és)
1. Alta
2. Moderada
3. Suficient
4. Insuficient
5. Molt baixa 29

30. ORGANITZACIÓ D'ACTIVITATS EXTRA-ESCOLARS

1. Alta
 2. Moderada
 3. Suficient
 4. Insuficient
 5. Molt baixa

30

QUALIFICAR CADA UNA DE LES ACTIVITATS ESMENTADES
 EN UNA ESCALA DE 5 PUNTS, SEGONS LA IMPORTÀNCIA QUE LI
 MEREIX DINS LES FUNCIONS DEL DIRECTOR ESCOLAR

		1	2	3	4	5				
(16)	31.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	31
(17)	32.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	32
(18)	33.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	33
(19)	34.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	34
(20)	35.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	35
(21)	36.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	36
(22)	37.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	37
(23)	38.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	38
(24)	39.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	39
(25)	40.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	40
(26)	41.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	41
(27)	42.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	42
(28)	43.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	43
(29)	44.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	44
(30)	45.	☐	—	☐	—	☐	—	☐	☐	45

C. HI HA ALGUNA ALTRA FUNCIÓ IMPORTANT QUE NO HA ESTAT
 ESMENTADA? EN CAS AFIRMATIU, QUINA?

..... 1 2 3 4 5

D. COMENTARI QUE FACI EL DIRECTOR SOBRE L'ENQUESTA

.....

ANNEX II

RELACIÓ D'ESCOLES AGRUPADES PER COMARQUES, INTEGRANTS DE LA MOSTRA
ESTRATIFICADA I A L'ATZAR

I) BARCELONA-CIUTAT

- 1) N.S. de los Angeles (Tibidabo, s/n) 2475735
- 2) Milà i Fontanals (Dels Àngels, s/n) 2427038/34
- 3) Mallorca (Mallorca, 219-221, 3es) 2543015
- 4) Rius y Taulet (Pl. Ferran Lesseps, 19) 2288096
- 5) J.M. de Segarra (Vall d'Hebró, 64-70) 2124429
- 6) José Antonio (Vallbona, 1) 3457097
- 7) Juan xxiii (Les Azores, 1 i 3) 2510807
- 8) Codolà i Gualdo (Pl. Torras i Bages, s/n (casa Bloc) 3451974
- 9) Splai (Deià, 28-38)
- 10) Font dels Eucaliptus (Escolapi Càncer, s/n) 3591857
- 11) Tibidabo (Joaquín Valls, s/n) 3594745
- 12) Cascabel (Perpinyà, s/n) 3054852
- 13) El Casalot (Marte, s/n (Políg. La Mina))
- 14) Tirso de Molina (Ponent, s/n (Políg. La Mina)) 3810651
- 15) La Farigola del Clot (Hernán Cortés Cant. Escultor Llopera)
2265340
- 16) Diego de Velázquez (Ronda San Martí s/n) 3135493
- 17) Emilia Pardo Bazán (Fluvia Cont. Huelva) 3071431

II) ALT PENEDES (B)

- 18) Montcau (Gelida) (Caivo Sotelo, s/n) 7790086
- 19) Jaime Balmes (Sant Martí Serroca) (Zona Escolar) 8921800
- 20) (Sant Pere de Riudebitlles) (Carretera núm 70)

III) ANOIA (B)

- 21) El Bruc (Bruc de Mig, s/n)
- 22) Els Hostalets de Pierola (Mestre Joan Lladós, 5)
- 23) García Lorca (Santa Margarita de Montbui) (Pont, 28) 8033477

IV) BAGES (B)

- 24) Juan de Pala (La Coromina) (Dr. Guix, s/n)
- 25) Beges (Manresa) (Sequià, s/n) 8735796
- 26) Padre Algué (Manresa) (Jacint Verdaguer, 28) 8732777
- 27) José Orriols Roca (Moià) (Miquel Vilarrubia, s/n) 8300680

V) BAIX LLOBREGAT (B)

- 28) Margaló (Castelldefels) (Pl. del Castell, s/n)
- 29) (Corbera de Llobregat) (Jaume Balmes, 3) 6600745
- 30) Anselmo Clavé (Cornellà de Llobregat) (Rambla d'Anselmo
Clavé, 1) 8774348

- 31) San Pedro y San Pablo (El Prat de Llobregat) (Duero cant Furia, s/n) 3791092
- 32) Juan Maragall (Sant Andreu de la Barca) (Catalunya, 37) 6530702
- 33) Cinco Rosas (Sant Boi de Llobregat) (Salvador Seguí, s/n) 6611195
- 34) Llaretianos (Sant Boi del Llobregat) (Can Paulet, s/n)
- 35) Arquitecto Jujol (San Joan Despí) (Zona Tujerin/Avda. Meridiana/Tambor del Bruc) 3733300
- 36) Pascual Cañis (Sant Joan Despí) Orfeó Català, s/n) 373351
- 37) Juan Juncadella (Sant Vicens dels Horts)
- 38) San Jorge (Sant Vicens dels Horts) (Mestre Ramon Camps, 9) 6561556
- 39) La Vinyala (Sant Vicens dels Horts) (Vinyala, s/n) 656245
- 40) Pau Casals (Viladecans) (Antonio Machado, s/n) 6582512

VI) BARCELONÈS (B)

- 41) Joan Miró (Badalona) (Avda. Lloreda/Marta Benlliure) 3877399
- 42) Libertat (Badalona) (Coll i Pujol s/n/Avda. Puigfred) 3970748
- 43) Joan Maragall (Esplugues de Llobregat) (Avda. Ciutat de Hospitalet, 59-71) 3713995
- 44) Vicente Vives Falcó (Esplugues de Llobregat) (Laurea Mir, 63) 3713942
- 45) Obispo Berenguer (L'Hospitalet de Llobregat) (Aprestado, 49) 3315820
- 46) Pere Ferrer Costa (L'Hospitalet de Llobregat) (Miquel Peiró, 5) 3388662
- 47) Ramon Muntaner (L'Hospitalet de Llobregat) (Ermita, 40 (Barri Bellvitge)) 3356595
- 48) Salvat Papasseit (L'Hospitalet de Llobregat) (Polígon Gnal.) 3358014
- 49) Pompeu Fabra (Sant Adrià de Besòs) (Ricard s/n) 381128
- 50) Sense nom (Santa Coloma de Gramanet) (Avda. Generalitat, 99) 3860724
- 51) Catalunya (Santa Coloma de Gramanet) (Avda. Catalunya, 3) 3914664
- 52) Numancia (Santa Coloma de Gramanet) (Prat de la Ribera) 3912053
- 53) San Justo (Santa Coloma de Gramanet) (Sant Just, 16) 3862227

VII) BERGUEDÀ (B/LL)

- 54) Galcerán Pinós (Bagà) (Carretera de Bellver, 2) 8244116
- 55) Sense nom (Vilada) (Ribera, s/n)

VIII) GARRAF (B)

- 56) Sense nom (Olivella) (Major, 6)
- 57) Sense nom (Sant Pere de Ribes) (Puigmoltó, 9)

IX) MARESME (B)

- 58) Sense nom (Arenys de Munt) (Generalitat, 2) 7938070
- 59) Bernardo Riudemeya (Argentona) (Bernat de Riudemeya, 15) 7970956
- 60) Doctor Carlos Salicrú (Calella) (Avda. Capaspré) (La Masena) 7692414

- 61) Joanot Martorell (Mataró) (Terrassa s/n) 7987666
 62) Tomás Viñas (Mataró) (Ramón Berenguer, 130) 7985962
 63) El Cim (Teià) (Puigriol s/n) 553437

X) *OSONA (B/G)*

- 64) Llusanès (Prat de Lluçanès) (Mateu Garreta, 11) 8560310
 65) Pubilla de Catalunya (Sant Boi de Lluçanès) (Final del c/ Sant Roi)
 66) Sense nom (Santa Eulàlia de Riuprimer) (Marquès Oliver s/n)
 67) Sense nom (Seva) (Carretera de Viladrau s/n)

XI) *RIPOLLÈS (B/G)*

- 68) Sense nom (Sant Joan de les Abadesses) (Mestre Josep M^a
 Andreu, 2) (972) 720222

XII) *VALLÈS OCCIDENTAL (B)*

- 69) Carles Buigas (Cerdanyola del Vallès) (Costa, 2) 6923197
 70) Montflorit (Cerdanyola del Vallès) (Aguiló, 15) 6922139
 71) Mitja Costa (Montcada i Reixac) (Rambla Montcada s/n) 5642872
 72) Montessori (Rubí) (Joan Puig s/n (Barriles Torres))
 73) Pau Casals (Rubí) (Sant Pere, 42) 6992969
 74) Calvet d'Estrella (Sabadell) (Montblanc s/n (zona Can Oriach))
 7161319
 75) Cifuentes (Sabadell) (Turina, 1) 7162389 - 7262217
 76) Enric Cassassas (Sabadell) (Bèlgica, 4) 7250737
 77) Font Rosella (Sabadell) (Muntaner s/n)
 78) Rouredó (Sabadell) (Costabona s/n (Can Roureda)) 716008
 79) Santa Maria la Romànica (Sabadell) (Ronda de Santa
 Maria, 95) 7105694
 80) Isaac Peral (Terrassa) (Isaac Peral, 58) 7886913
 81) José Carbonell Guix (Terrassa) (Can Boada del Pí (Sector Poble
 Nou) 7885949
 82) Torrella (Terrassa) (Grup de Vivendes Sant Llorenç) 7851143

XIII) *VALLÈS ORIENTAL (B)*

- 83) Sense nom (L'Ametlla del Vallès) (Plaça d'Espanya, 1) 8430778
 84) Bellavista (Corró de Vall) (Alsina, 1) 8493582
 85) Sense nom (Martorelles de Dalt) (Escoles s/n)
 86) Joan Salvat Papasseit (Mollet del Vallès) (Avda. Caldes
 de Montbui s/n) 5932493
 87) Sense nom (Sant Antoni de Vilamajor) (Plaça de la Vila)
 88) Sense nom (Sant Esteve de Palautordera) (Sant Antoni) 8480144
 89) N. S. del Remei (Santa Maria de Palautordera) (Passeig de
 les Escoles s/n) 8480028

XIV) *ALT EMPORDÀ (G)*

- 90) Sense nom (Capmany) (Vilarnadal s/n)

- 91) Sense nom (Vilabertran) (Ramon Reig, 3)
- 92) Sense nom (Vilafont) (Escoles, 1)

XV) BAIX EMPORDÀ (G)

- 93) Valle de Aro (Castell d'Aro) (Poeta Sitjar, s/n) (972) 817830
- 94) Sense nom (Mont-Ras) (Torres Jonama, 6)
- 95) Sense nom (Serra de Daró) (Daró, 3)

XVI) LA Cerdanya (G/LL)

- 96) Alfonso I (Puigcerdà) (Escoles Pies, 57) (972) 880423

XVII) LA GARROTXA (G)

- 97) S. Pedro Màrtir (Olot) (Carret. Ridaura-Pla de l'Alt) (972) 251044

XVIII) GIRONÈS (G)

- 98) Sense nom (Cervià del Ter) (Torroella, 37) (972)-50
- 99) Sense nom (Flaçà) (Camí Ral, 1)
- 100) Sense nom (Fornells de la Selva) (Vicens Vives, 1)
- 101) Menéndez Pidal (Salt) (Sant Dionís, s/n) (972) 235637

XIX) LA SELVA (G)

- 102) San Martí (Riudarenes) (Sant Martí, 43) (972)-82
- 103) Sense nom (Sant Hilari de Sacalm) (Sant Josep, 8)
- 104) Sant Iscle (Vidreres) (Orient, s/n) (972) 850103

XX) ALT URGELL (LL)

- 105) Sense nom (Oliana) (Germans Federico, s/n) (973) 470060

XXI) LES GARRIGUES (LL)

- 106) Sense nom (Bovera) (Les escoles, s/n)
- 107) Sense nom (El Soleràs) (La Bassa)

XXII) LA NOGUERA (LL)

- 108) Sense nom (Albesa) (C. de la Creu, s/n)
- 109) Sense nom (Andoní) (Sant Nicolau, s/n)
- 110) Gaspar de Portola (Balaguer) (Escoles, s/n) (973) 445834

XXIII) PALLARS JUSSÀ (LL)

- 111) Sense nom (Vilaller)

XXIV) PALLARS SOBIRÀ (LL)

- 112) Sense nom (Esterni d'Àncu) (La Llosa, s/n)

XXV) LA SEGARRA (LL)

- 113) Sense nom (Sanaüja) (Bassanova, s/n)

XXVI) SEGRIÀ (LL)

- 114) Sense nom (Alpicat) (Concòrdia, 11) (973) 736258
- 115) Casimiro Sangenís i Bertrand (Artesa de Lleida) (Sant Ramon, s/n)
- 116) Sense nom (Butsenit) (Ermita Verge de Butsenit)
- 117) Sense nom (Gimenells) (Escoles, s/n)
- 118) Secano de San Pedro (Lleida) (Escoles, 2 (Barri Secà de Sant Pere)) (973) 236497
- 119) Joan Maragall (Lleida (La Bordeta)) (Ignasi Bastús, s/n) (973) 200647
- 120) Miguel Baró Daban (Serós) (Escoles, s/n) (973) 780102

XXVII) URGELL (LL)

- 121) Sense nom (Verdú) (Plaça Jardí, s/n) (973) 347116
- 122) Sense nom (Vilagrassa) (Escoles, s/n)

XXVIII) ALT CAMP (T)

- 123) Baltasar Segú (Valls) (Creu de Cames, s/n) (977) 600044
- 124) Manuel de Castellví i Feliu (Vilabella) (Castellví, 14)

XXIX) BAIX CAMP (T)

- 125) Teresa Salvat Llauredó (L'Alcixar) (Joaquin Mir, 26) (97) 815001
- 126) Sense nom (Duesaigües) (Escoles, s/n) (977) 815001
- 127) Eduardo Toda Güell (Reus) (Avda. President Maria-Belliseus) (977) 305544
- 128) Sense nom (Riudecols) (Arriba, s/n)

XXX) BAIX EBRE (T)

- 129) Lorenzo Vallespí Vidiella (Benifallet) (Hospital, s/n)
- 130) Sense nom (Els Reguers) (Onésimo Redondo, s/n)
- 131) Remolinos (Tortosa) (Santa Anna, s/n) (977) 442158

XXXI) BAIX PENEDES (T)

- 132) Sense nom (Albinyana) (Castellot, 3)
- 133) Sense nom (Santa Oliva) (Nova, s/n)

XXXII) LA CONCA DE BARBERÀ (T)

- 134) Sense nom (Solivella) (Carretera, s/n)

XXXIII) MONTSIÀ (T)

- 135) Juan Bautista Serra (Alconar) (General Piñana, 75) (977) 730254

XXXIV) PRIORAT (T)

- 136) Rosendo Giol (Porrera) (Rossend Giol, s/n)

XXXV) RIBERA DE L'EBRE (T)

- 137) Enrique Grau Fontserè (Flix) (Escoles, 15) (977) 411035

XXXVI) TARRAGONÈS (T)

- 138) Sense nom (La Ribera de Gaita) (Alsinar,s/n)
- 139) César Augusto (Tarragona) (Barri Oest, s/n) (977) 230352
- 140) San Salvador (Tarragona (San Salvador)) (Avda. Palliaessos,s/n (Barri San Salvador)) (977) 520970
- 141) Gual Villalbí (Torreforta) (Tortosa, 29) (977) 215780

XXXVII) TERRA ALTA (T)

- 142) Sense nom (El Pinell de Brai) (Moreno Torres,s/n) (977) 420406